

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 52. ANUL XVII.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi'a și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poșto, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretulu pnenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

Sabiiu, in 3/15 Iuliu 1869.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2. cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

In fruntea foiei oficiali „Buda-pesti Közlöny” din 11 Iuliu a. c. aflămu următoarele:

Noi Franciscu Iosifu I,
din gratia lui Dumnedieu Imperatulu
Austriei, Regele Boemiei s. c. l. și Regele
apostolicu alu Ungariei.

Salutarea Năstra regăseca tuturor, pre cari privesce caus'a acăst'a in presentu sėu ii va privi in viitoriu.

Dupa ce in intielesulu articolului 9 de lege 1868 § 2: metropoli'a de sine statatōria infintiată pentru romānii greco-orientali, egalū indreptatita cu cea a serbiloru precum și radicarea episcopiei ardelene de religiunea greco-orientale la arhiepiscopia s'a inarticulatu in lege;

Dupa ce in intielesulu § 3 alu acelei'a-si legi: cei de religiunea greco-orientale, suntū indreptatiti, pre lānga despartirea in dōue provincie bisericesci independente un'a de alt'a, afacerile lorū bisericesci, scolare și cu privire la aceste cele fundatiunali, intre marginile legilorū tieriei, a le conduce, regulā independente in adunāriile lorū bisericesci convocate din tempu in tempu, fia-care deosebitu, pre lānga Nōue facut'a incunoscintiare previa din partea respectivelorū metropoliti, și ale administrā in intielesulu prescrișelorū aprobate de Noi, compuse in aceste congrese pre calea organelorū lorū proprii:

Din consideratiune cātra esecutarea ordinatiunei acestei legi, pentru regularea afacerilor bisericesci a metropoliei greco-orientali romāne, a celorū scolare și a fundatiunilor privitorie la aceste, ministrulu nostru ungurescu de culte și instructiunea publica a asternutu inaintea Năstra sub titlulu de „Statutu organicu”, următoarele decisiuni aduse de congresulu nationalu bisericescu alu romānilor de religiunea greco-orientale, convocatū in Sabiiu pre lānga decisiunea Năstra făcuta in 14 Augustu 1868; și adeca:

Dupa introducerea ce tratēza despre cuprinsulu părtilorū constitutive a provinciei bisericesci:

- I. despre parochii;
- II. despre protopresbiterate;
- III. despre monastiri;
- IV. despre eparchii;
- V. despre metropolia;

dimpreuna cu regularea afacerilorū tienetōrie de aceste, scolare și fundatiunali, și cu organizatiunea congresului nationalu bisericescu.

Aceste decisiuni, la susternerea opinatōria a ministrului Nostru de culte și instructiunea publica — le aprobāmu și intarimu cu următoarele modificatiuni.

A) in punctulu I. alu dispusetiunilorū generali sa se dea espressionē dreptulu prē inaltu de supraveghiare ce Nōue ne compete; iēra punctulu IX sa se modifice in intielesulu aceli'a, ca invoierea imprumutata in privintia constitutiei sinodului comunu se face cu congresulu greco-orientale serbescu.

B) In §. 6 de cualificatiunea membrilorū sinodului parochiale sa se tiena și majorenitatea și conformu acesteia sa se modifice și §§. respectivi 40 și 91.

C) Decisiunile §§-lorū 13. 55. și 122, ce se referu la afacerea scolaria, respective la a invetimentului suntū a se aduce in consunantia cu ordinationile (rendeleteivel) respective ale articolului de lege 38 din 1868.

D) In §§. 105 și 157 e a se intercede acea dispusetiune, conformu cărei nou alesulu episcopu respective metropolitu — dupa intarirea primita dela Noi — depune inaintea Năstra juramentulu de fidelitate.

E) §§. 116. 159 și 162 suntū de a se modificā in acelu intielesu, ca asessorii respectivelorū consistorie, scolare și fundatiunali se alegu numai pentru durat'a unui periodu de alegeri la sinodu — respective la congresu.

F) In §§ 151 și 156 e de a se intercede acea dispusetiune: ca atātū in privintia convocārei ordinari a congresului cātū și acelei pentru alegerea metropolitulu sa ni se faca Nōue — conformu articolului 9 de lege din 1868 § 3 — insciintiare previa.

G) §-lu 175 despre intrebuintiarea limbei romāne e de a se aduce in concordantia cu ordinationea respectiva a §-lui 9 art. 9 de lege din 1868 și a art. 44 din 1868.

Decisiunile compuse conformu acestorū modificatiuni și prin Noi intarite suntū următoarele:

Statutu organicu

alu bisericei ortodoxe romāne din Ungari'a și Transilvani'a.

Dispusetiuni generali.

I. Biserica ortodoxa romāna din Ungari'a și Transilvani'a cā biserica autonoma, dupa dreptulu ei canonicu garantatu și prin art. de lege alu IX din anulu 1868 — pre lānga sustinerea prē inaltulu dreptu de supraveghiare alu Majestătei Sele inviolabile — și regulēza administrēza și conduce afacerile sele bisericesci, scolare și fundatiunali in tōte părțile și factorii ei constitutivi independente dupa form'a reprezentativa.

Statutulu organicu presinte privesce dāra la organizarea bisericei ortodoxe romāne din intrēg'a provincia metropolitana din Ungari'a și Transilvani'a.

II. Elementulu acestei provincii metropolitane este: clerulu și poporulu credinciosu, iēra părțile constitutive ale ei suntū: 1. Parochiele, 2. Protopresbiterate, 3. Monastirile și 4. Eparchiele.

III. Pusetiunea, ce are in biserica clerulu și poporulu provinciei metropolitane, i da dreptulu de a participā individualmintē ori prin reprezentanti la tōte actiunile bisericesci, scolare și fundatiunali, și i impune datori'a de a suportā tōte greutāțile, dela cari este conditiunata bunastarea bisericei.

Fia-care parte constitutivā a metropoliei are dreptu a regulā, administrā și conduce independente de alta parte constitutiva sie-si egala afacerile sele bisericesci, scolare și fundatiunali, — și fia-care parte constitutiva mai mica și continua actiunile sele bisericesci, scolare și fundatiunali, — in afacerile părției constitutive mai mari pāna la metropolia prin reprezentantii sei.

IV. Tōte actiunile părtilorū constitutive amintite in punctele precedinti se indeplinescu prin sinōdele parochiali, protopresbiterali, eparchiali, și prin congresulu nationalu bisericescu, (Sinodulu metropolitānu.)

V. Pentru administrarea și conducerea afacerilorū bisericesci, scolare și fundatiunali se va asiedia cāte unu comitetu și cāte o epitropia in fia-care parochia și protopresbiteratu, iēra in eparchia și metropolia cāte unu Consistoriu.

VI. Jurisdictiunea bisericesca atātū in afacerile judeciali, cātū și cele administrative se va eserciā prin scaunele protopopesci, cā instanti'a 1-a, prin consistoriele diecesane respective archidiecsane cā instanti'a 2-a și prin consistoriulu metropolitānu cā instanti'a a 3-a.

Dispusetiuni speciali vorū indicā obiectele in privintia căror'a cursulu instantielorū se schimba.

VII. Spre efeptuirea vre-unei dispusetiuni, ce se face prin vre-o jurisdictiune sėu autoritate bisericesca, se potū intrebuintia numai mijlōce bisericesci și morale.

In casuri estraordinarie de renitintia in sa, spre sustinerea ordinii bune, se pōte recurā și asistintia potestătiei civile.

VIII. Susu atinsele părți organice ale metropoliei se vorū ingriji de tempuriu de mijlōcele intelectuale și banale, cari se ceru spre ajungerea scopurilorū bisericesci, scolare și fundatiunali, și incātū nu le-arū succede lorū de a putē intempina cheltuielile recerute nici in urm'a colectelorū facute in afara de metropolia, — intru atāt'a-si vorū luā refugiu la statu spre ajutorire.

IX. Spre sustinerea unitătiei dogmatice și canonice intre cele dōue metropolii, — romāna și serba, precum și spre apanarea intereselorū comune ale religiunei ortodoxe resaritene, se constata necesitatea unui sinodu comunu, constatatōriu din ambii metropoliti și din episcopii sufragani ai acestorū dōue metropolii.

Constituirea acestui sinodu se concrede contielegerei imprumutate cu congresulu greco-orientalu serbescu.

X. Recapitulandu cele espuse, statutulu organicu presinte tractēza dāra despre următoarele:

1. despre parochii;
2. „ protopresbiterate;
3. „ monastiri;
4. „ eparchii și
5. „ metropolia.

CAPU I.

Parochia.

§ 1. Parochia cā comuna bisericesca este intrunirea crestinelorū cu mijlōcele materiali și morali spre a sustienē un'a sėu mai multe biserici, scōle și cimiterii, unulu sėu mai multi preoti și invetiatori, precum și cel'a-laltu personalu trebuinciosu.

Astfelu de parochia se numesce matre.

§ 2. Intrunirea acelorū crestini in sa, cari nu suntū in stare a-si tienē parochu, scōla și cel'a-laltu personalu trebuinciosu, se alatura la o parochia matre vecina sub nume de filia, avendu in afaceri bisericesci, scolare și fundatiunali asemenea drepturi și datorintie cu consotii lorū din parochia matre.

§ 4. Déca vre-o filia arū vrea sa se faca parochia matre, are a petitiunā la scaunulu protopopescu documentandu, cumca e in stare a se sustienē, cā parochia matre in intielesulu § 1.

Astfelu de causa dupa ascultarea parochiei matre se substerne consistoriulu respectivu spre decisiune finale.

§ 4. Déca vre-unu streinu vrē a se asiedia intr'o parochia și a se face membrulu ei, este datoriu a se legitimā inaintea sinodului parochialu, ca este de relegea greco orientale și numai dupa o astfelu de legitimare și decursu de 6 septamāni se va bucurā de incorporarea in acea parochia și de drepturile ei parochiale, dāra va fi totu deodata detoriu a purlā și greutāțile asemenea celorū-lalti parochiani locali. —

§ 5. Afacerile parochiei se indeplinescu 1. prin sinodulu parochialu, 2. prin comitetulu parochialu și a 3. prin epitropia parochiala.

Art. I.

Sinodulu parochialu.

§ 6. In sinodulu parochialu iau parte toti parochianii majoreni, de sine statatori nepetati, cari și implinescu datorintiele parochiale.

§ 7. Agendele sinodului parochialu suntū:

1. Alegerea membrilorū comitetului parochialu.
2. Alegerea parochului, capelanului, diaconului, epitropilorū parochiali, profesorilorū și invetiatorilorū.

3. Examinarea și aprobarea proiectelor comitetului parohialu despre edificarea, repararea sau indiestrarea bisericeii, școlii, casei parohiale, sau altora realități bisericești, școlare și fundatiunale. —

4. Examinarea și aprobarea mijloacelor proiectate din partea comitetului parohialu, pentru înființarea fondurilor spre scopuri bisericești școlari și filantropice.

5. Examinarea și aprobarea proiectului comitetului parohialu pentru dotatiunea parohului, capelanului, diaconului, profesorilor, invetiatorilor și celui-a-altu personalu trebuinciosu.

6. Alegerea membrilor sinodului eparchialu, și ai congresului naționalu.

7. Priveghierea, că comitetulu și epitropii parohiali să-și împlinescă chiamarea după prescripțiile acestui statut organicu.

8. Substernerea deciziunilor propriu prin protopresviteru consistoriului concerninte spre pertractare ulterioară.

§ 8. În ziua celebrării sinodului parohialu are a se ține sânta liturgia cu chimarea ducului sântu.

§ 9. Din ziua celebrării sinodului parohiale împreună cu obiectele pertractande au a se publică în biserică cu optu zile mai înainte prin parochulu localu și a se da de seire protopresviterului, că iertându-i impregiurările se pōta luă parte și elu la sinodulu parohialu.

§ 10. Presedintele ordinariu alu sinodului parohialu este parochulu, iera unde stațiunea acestuia este veduvită — administratorulu parohiei. Acesta este datoriu însă a cede presidulu protopresviterului, deca acel'a este de fatia, în care casu densulu ocupa locul de vice-presedinte.

Fiindu parochulu, respective administratorulu impedecatu, și de cum-va în parochia nu sunt și alți preoți atunci celu mai bețrānu în serviciu ocupa scaunulu presidialu, iera lipsindu și acest'a protopresviterulu este îndreptatitu a încredința presidulu vre-unui preot din alta parochia.

Presedintele este răspunditoriu pentru ordinea cea bună, este datoriu a propune obiecte spre desbatere și pertractare. Nu se pōte pertractă nici unu obiectu, pre care densulu nu l'a pus la ordinea dilei.

Membrii sinodului înca au dreptulu de a face propuneri spriginite celu putienu de trei dintre densii, și presedintele este îndatoratu a defige ordinea pentru pertractarea lor înca în decurgerea acestui-a-si sinodu.

§ 11. Presedintele are dreptulu de a dizolvă sinodulu parohialu din causa disordinei, fiindu datoriu despre acestu casu a referi protopresbiterulu, iera acest'a consistoriului concerninte.

§ 12. Sinodulu parohialu se va ține regulat odata în anu în lun'a lui Ianuariu; se pōte ține însă și extraordinariu deca acest'a aru cere vre-unu obiectu din cele espuse în § 7. spre exemplu: alegerea parochului, capelanului, diaconului, epitropilor, profesorilor și invetiatorilor.

§ 13. Sinodulu parohialu, ce se va ține pentru alegerea parochului, capelanului, diaconului, profesorilor și invetiatorilor, se conchiama prin protopopu, carele tōtodata e și presedintele unui asemenea sinodu.

Protopopulu înainte de sinodu se întielege cu comitetulu parohialu în privința individelor candidanți, cari aspirādu la trēp'a preoției trebuie se fie teologi absoluiți, apti și pentru chiamarea invetiatorēscă și prevediuti cu atestatul consistoriului despre cualificatiunea lor de a îmbracă postul preotiescu. (V. §. 121.)

Iera individi cari concurgu la vr'uno postu de professoru sau invetiatoriu trebuie sa produca, prelānga atestatu de capacitatea satorita în art. d. lege XXXVIII. 1868, și dela consistoriulu eparchiale atestatu de cualificatiune.

§ 14. Sinodulu parohialu și alege din sinulu seu sau dintre ceilalti membrii parohiali unulu seu doi notari spre purtarea lucrurilor scripturistice, cari de cumva sunt alesi dintre membrii sinodului, au votu decisivu.

§ 15. Spre aducerea unei decisiuni valide se cere padirea formelor prescrie în §§. 9. 10. și 13. și majoritatea voturilor membrilor presintii.

Deca voturile sunt egali dirima votulu presiedintelui.

§ 16. Recursele contr'a vreunei decisiuni a sinodului parohialu se potu face în 14 zile la scau-

nulu protopresbiteralu, de unde se înaintēza la consistoriulu eparchialu.

Recursele intrate după expirarea a lor 14 zile nu se iau în consideratiune. —

Art. II.

Comitetulu parohiale

§. 17. Comitulu parohialu este corporatiunea alēsa din sinulu sinodului parohialu pentru a reprezentă în afara comun'a bisericeșcă, a portă și conduce afacerile ei în privința economica a bisericeii, școlii și fundatiunilor.

§. 18. Membrii comitetului parohialu se alegu pre 3 ani, se potu înse și realege.

Comitetulu parohialu se compune în parochie până la 1000 de suflete din 10, până la 1500 din 15, până la 2000 din 20, până la 2500 din 25, și de acolo în susu din 30 de membrii.

Tatalu și fiulu, mosiulu și nepotulu, frații, socrulu și ginerele nu potu fi deodată membri comitetului.

Parochulu, respective administratorulu parohiei este membru naturalu alu comitetului, ier' unde de presinte sunt mai multi parochi celu mai înaintatu în serviciu.

Comitetulu parohialu constituinduse, și alege presedinte și notariu. Presedintele se alege din sinulu comitetului, notariulu înse pōte fi și altu individ aptu, carele de nu este membrulu comitetului, are numai votu informativ.

§. 21. Comitulu și-va ține ședientiele, cându va cere trebuința, ier' regulat cu finea lunei lui Iulia și Decembre a fie-cărui anu; că sinodulu parohialu, ce se ține în lun'a lui Ianuariu (§. 12) se-si pōta asterne raportulu generalu despre averea miscătoare și nemiscătoare a bisericeii, școlii, și fondelor, și ratiotiniulu anualu precum și unu proiectu de budgetu despre spesele bisericeii, școlii și fondurilor pre an. viitoriu.

§. 22. Pentru validitatea deciziunilor comitetului parohialu se cere presintia majorității absolute a membrilor și majoritatea voturilor.

Deca voturile sunt egali, dirima votulu presiedintelui.

§. 23. Sfera de activitate a comitetului parohialu este următoarea:

1. A inventă averea miscătoare și nemiscătoare a bisericeii, școlii și fondurilor și a o ține în evidință; acestu inventariu se compune în trei exemplare, dintre cari unulu se pastră la epitropia parohiala, alu doilea la comitetu, ier' alu treilea se subterne consistoriului.

2. A îngriji pentru susținerea în întregime a averei miscătoare și nemiscătoare a bisericeii, școlii și fondurilor.

3. A pastră în stare bună edificiile bisericești, școlari și fundationali.

4. A provede bisericea cu trebuincioșele icōne, vase sante, cărți și alte aparaminte pentru serviciulu dumnezeescu și școl'a cu mobilele și aparatele recerute.

5. A escrie concursu pentru ocuparea postului de parochu, capelanu, diaconu, profesoru, și invetiatoriu, în urm'a avutei contielegeri cu protopresviterulu localu și respective cu direcțiunea școlaria.

6. A se consultă și a combină cu protopresviterulu respective direcțiunea școlara list'a candidatilor, cari au concursu pentru postul de parochu, capelanu, diaconu, profesoru și invetiatoriu.

7. A află mijlocele trebuincioșe pentru eventuala edificare și reparare a bisericeii, școlii, casei, parohiale și a altora edificii proprii ale fondurilor, și a relaționă despre ele sinodului parohialu.

8. A tractă despre aflarea mijloacelor, ce se receru la dotatiunea parochului, capelanului, diaconului, profesorilor și invetiatorilor și a relaționă despre aceea sinodului parohialu.

9. A prefige condițiunile, ce trebuie sa le observe epitropii la esarendarea realităților bisericești, școlari și fundationali.

10. A prefige modalitatea elocării banilor disponibilii ai bisericeii, școlii, și fundatiunilor.

11. A examina cu finitulu anului ratiociniulu epitropiei, și alu subterne sinodului parohialu.

12. A alege pre cantori, clopotari și pro alti servitori bisericești și școlari. De cantori numai acei individi potu fi alesi, cari producu dela protopresviteru atestatu de cualificatiune.

13. A nesu pentru religiositatea și moralitatea membrilor parohiali, precum și pentru desrădăcinarea datinilor stengace și desfranării prin medilōce morale și pedepse mai mici bisericești, și a cere ajutorulu protopresviterului, ier' la casu de necesitate alu episcopului spre restaurarea religiosității și moralității.

14. A apara vadia, și onōrea bisericeii și comunei parohiale în întielesulu legiloru.

15. A face protopresviteratulu și prin acest'a consistoriulu eparchialu ori ce propunere și planșore privitoare la trēb'a bisericeșcă, școlare, și fundationale.

16. A sprigină pre copii seraci intru frecuentarea școlii parohiale prin provederea lor cu cărți școlare.

17. A duce protocolu despre tōto afacerile sele, a ține actele în ordinea cuviincioșă și a le pestră în archivu.

Art. III.

Epitropia parohiala

§. 24. Epitropii parohiali sunt acei barbati din parochia, căror'a li se concedere averea parohiale, școlare și fundationale.

§. 25. Epitropii se alegu prin sinodulu parohialu dintre cei mai meritati barbati ai parohiei. Acesti'a nu potu fi ruditi între sine până la alu siesele gradu de sânge și 4-a de cuscrie.

§. 26. Pentru parochie până la 1000 de suflete se alegu doi, până la 2500 de suflete trei, ear' pentru parochie, alu căroru numeru trece preste 2500 suflete patru epitropi.

Ei se alegu pre trei ani, înse se potu realege.

§. 27. Chiamarea epitropilor parohiali este:

1. A primi dela comitetulu parohialu prelānga inventariulu tōta averea miscătoare și nemiscătoare a bisericeii, școlii și fondelor și a manipulă cu aceea după conclusulu sinodului și alu comitetului parohiale.

2. A pestră într-o lada de feru cu trei chei averea miscătoare a bisericeii, școlii și a fondelor, precum sunt banii și alte chartii de pretin și obligatiunile. Dintre cele trei chei ale casei parohiale se va pastră câte un'a la câte unu epitropu. Unde sunt numai doi epitropi, acolo a trēia cheia se va pastră la parochu, ier' unde de presinte sunt mai multi parochi, la celu designatu prin comitetu spre aceea.

La deschiderea casei se cere presintia a tōti trei individi, cari au cele tre chei ale casei, și acesti'a sunt în solidu răspunditori pentru starea casei.

3. A duce unu protocolu despre percepte și erogate.

4. A duce unu jurnalulu despre starea averei parohiale; acestu jurnalulu are a se duce în două exemplare, dintre cari unulu se va asiedă în casa, ear' celalaltu va fi la epitropi.

5. Cu finea anului solariu a depune comitetulu parohiale ratioticiulu documentatu despre veniturile și cheltuielile bisericești, școlari, și fundationali, și a l'u supune numai derātu la o revisiune speciale a casei, ce aru ordina-o comitetulu parohialu.

6. a nu întreprinde nici o erogatiune nepreliminata fără imputernicirea comitetului, respective sinodului parohiale.

7. a priveghia, ca edificiile bisericești, ale școlii și ale altora realități, precum și curtea bisericeii, a școlii și a casei parohiale asemenea și cimiteriulu se fia în stare bună.

8. a plăti regulat salariile prefipte pentru personalulu bisericescu și școlariu, precum și ajutorintiele altora persōne serace și a stipendistiloru.

§. 28. Acolo unde mai multe comune bisericești împreună susțin un'a sau mai multe școle, se alege din comitețele acestora parochie, unu comitetu școlare și prin o epitropie școlare și asiă:

1. numerulu membrilor unui asemenea comitetu școlariu consta din câte trei membrii alesi din și prin comitetulu parohiale respectivu.

2. Asemenea epitropia școlare consta din patru membrii.

3. Alegerea acestui comitetu se face pre 6 ani, ier' a epitropilor pre trei ani.

4. Comitulu și epitropia școlare au acelu cercu de activitate în trebile școlare, ce li compete comitetelor și epitropielor parohiale.

Capu II.

Protopresviteratul.

§. 29. Protopresviteratul este întrunirea mai multor comune bisericesci, avându unu protopresviteru, că antiste în trebile lor bisericesci, scolari și fondationali; protopresviterulu trebuie se locuiască în acela locu alu protopresviteratului, care este mai îndemăna comunelor bisericesci din protopresviteratu.

§. 30. Protopresviteratul și indeplinește afacerile: 1) prin scaunulu protopresviteralu, 2) prin sinodulu protopresviteralu, și 3) prin comitetulu protopresviteralu.

Art. I.

Scaunulu protopresviteralu.

§. 31. Scaunulu protopresviteralu este aceea autoritate în afacerile bisericesci, carea în acestea în generalu, ear' în cele mai josu enumerate în specialu formăza forulu de prim'a instanția în metropolia.

§. 32. Scaunulu protopresviteralu consta afara de protopresviterulu său suplințele acestuia, că presedinte — din siese parochi, că membrii cu votu decisivu — apoi din unu defensoru matrimoniale și unu notariu cu votu consultativu.

Cesti doi din urma potu fi și dintre capelani, diaconi său mireni, avendu notariulu a portă protocolulu, a se îngriji de lucrurile scripturistice, speditiunei, și archivu. —

§. 33. De competenția scaunului protopresviteralu, ca foru de prim'a instanția se tienu următoarele obiecte:

A. complană și eventualmintre a decide:

1. Diferențiile escate între preoti, controversele comunelor parochiali în privinția esagerării competenției stolare și privitorie la alte controverse cauzate de preotime; diferențiile privitorie la scuterea stolei, și altoru venituri legali preotiesci din partea comunelor parochiali său a singuraticilor credincioși.

2. Controversele referitorie la logodna (incredintare) și casatoria în partea lor canonică;

3. A priveghia asupra ducerii acurate a protocolor matriculari și altoru protocolo parochiali, a pertractă obiecte bisericesci și disciplinari preotiesci, pre cari consistoriulu le incredintăza scaunulu protopresviteralu, că forulu de prim'a instanția; a examina alegerile de parochu, capelanu, diaconu și altoru fetie bisericesci.

4. A priveghia asupra portărei fecielor bisericesci.

§. 34. Spre aducerea unui concludu validu se recere, că afara de presedinte și notariu se fia de fatia celu putienu patru membrii.

Cându votu-rile sunt egali, dirima votulu presedintelui.

§. 35. Membri scaunului protopresviteralu nu potu fi ruditi între sine până la alu 6-lea gradu de sânge și alu 4-lea de cuscria, și nu potu lua parte la pertractările, unde cu vre-o parte litiganta sunt în aceea-si mesura ruditi.

§. 36. Scaunulu protopresviteralu va tienea regulatu siedintiele sele din luna în luna; înse în casuri urgenti se potu tienea și sedintie extraordinarie.

§. 37. Apelatiuni dela scaunulu protopresviteralu se potu face la consistoriulu eparchialu în 14 zile, ear' cele mai tardiu facute nu se iau în consideratiune, și otarirea scaunului protopresviteralu se pune în lucrare; afara de cauzele matrimoniale, terminate cu total'a despartire a părților, cari debuescu din deregatoria a se subterne consistoriulu respectivu.

Art. II.

Sinodulu protopresviteralu.

§. 38. Sinodulu protopresviteralu este reprezentanția preotimei și comunelor parochiali din protopresviteratu asiă, că preotimea se fia reprezentata în o tertialitate, iera comunele parochiale în două tertialitati.

În protopresviteratulu, care numera peste 20,000 suflete, numerulu membrilor sinodului protopresviteralu consta din partea preotimei din 12; din partea comunelor bisericesci din 24; iera unde numerulu sufletelor este mai micu de 20,000 acolo va constă din partea preotimei din 8, iera din partea comunelor parochiali, din 16 membrii.

§. 39. Acele sinode cari alegu pre protopresviterulu constau din numeru îndoit de membrii.

§. 40. Membrii sinodului protopresviteralu se alegu pre 3 ani, și se potu realege.

Membrii eclesiastici ai sinodului protopresviteralu se alegu prin preotimea tractuale în loculu

destinatu, iera cătu pentru membri mireni, protopresviteratulu se impartiescu în atâtea cercuri electorali, câti membri mireni sunt de a se alege în întielesulu §-lui 38.

Pentru sinodulu alegatori de protopresviteru, în fia-care cercu electoralu se voru alege câte doi membri mireni.

Alegatori sunt toti aceia, cari posedu calitățile prescise în §. 6.

Dispusitiunile necesari pentru conducerea și efeptuirea actului de alegere se concedu consistoriulu eparchialu, până la o alta dispozițiune facenda din partea sinodului eparchialu.

§. 41. De membrii sinodului protopresviteralu potu fi alesi numei aceia, cari posedu calitățile prescise în §-lu 6.

§. 42. Cu ocasiunea conchiamărei sinodului protopresviteralu, care debue sa se publice cu 14 zile înainte, presedintele este datoriu a publică și obiectele, ce se voru pertractă în sinodu.

§. 43. Că sinodulu protopresviteralu se pōta aduce otarire validă, se recere, că afara de presedintele se ia parte la acel'a celu putienu majoritatea membriloru.

§. 44. Sinodulu acest'a si-alege din său afara de sinodu seu pre notariu pentru lucrările scripturistice, carele pōte fi preotu său laicu.

§. 45. Sinodulu protopresviteralu se tienea odata în anu la 1-a său a 2-a Duminecă a lunei lui Fauru, și la conchiamărea lui se observăza cele din §. 42; în casuri urgenti se pōte conchiamă și extraordinariu, cându adeca protopresviterulu său dōne tertialități a membriloru voru află de lipsa tienea extraordinaria a acelui'a spre pertractarea vre-unui obiectu însemnatu bisericescu, scolariu său fundatiunulu. —

Despre celebrarea unui sinodu protopresviteralu extraordinariu debue insciintiatu și consistoriulu eparchialu.

§. 46. Protopresviterulu că presedinte, respective suplințele lui, este respunditoriu pentru bun'a ordine a sinodului, precum și pentru aceea, că acolo, numai obiectele enumerate în §. 50 sa se tracteze cu fric'a lui Dumnedien, și modestia, și că conclosele se fia basate pre institutiunile bisericesci, și pre ordinatiunile archieresci, a consistoriului și sinodului eparchiale.

Cându sinodulu protopresviteralu se aru lasă în obiecte, cari nu se tienu de sfer'a lui, său bun'a ordine s'aru vatemă și la admonitiunea presedintelui nu s'aru restituî ordinea cuviincioasă, atunci presedintele este datoriu a incheiă protocolulu, a disolve sinodulu și a relatiună consistoriulu eparchialu cerendu inviatune pentru pasii ulteriori.

§. 47. Sta în voi'a liberă a membriloru a-si dă votu separat, și a pofti, că acel'a sa se petreacă în protocolu, însa numai acelu votu separat, carele în 24 de ore se da în scrisu, se pōte primi și petrece în protocolu.

§. 48. Presedintele prefige ordinea obiectelor pertractande, pentru aceea ori-ce propunere din partea unui'a său mai multor membri are a se insinua presedintelui, care în contielegere cu sinodulu prefige ordinea și tempulu, cându aceea propunere are se vina la pertractare.

§. 49. Protocolulu sinodului protopresviteralu dupa ce s'au autenticatu, la subserie presedintele și notariulu; asemenea și espeditiunile și estrasele înca se subscriu prin densii.

§. 50. Afacerile sinodului protopresviteralu sunt:

1. Obiectele economico-bisericesci, scolari și fundatiunali, privitorie la protopresviteratu.

2. Alegerea protopresviterului, a membriloru scaunului protopresviteralu, a profesorilor și invetitorilor pentru școlele tractuali și presinterea actului de alegere la Consistoriulu eparchialu.

3. Înaintarea trebei scolare din protopresviteratu, și

4. nesunții'a pentru sustienerea vâdiei și autonomiei bisericiei. —

§. 51. Pentru tienea sinodului protopresviteralu, în care se va alege noulu protopresviteru, consistoriulu eparchialu va denumi unu comisariu, pre care lu va imputernici spre conchiamărea și celebrarea sinodului. —

§. 52. În diu'a alegerii comisariulu eparchialu celebrăza sânt'a liturgia cu chiamărea sântului duchi, și tiene o cuventare potrivita actului alegerii.

§. 53. Dupa sânt'a liturgia membrii sinodului se adună său în biserică, său într'o sală și din

sinulu loru tramitu o deputatiune la comisariu spre alu invită la sinodu și deschiderea lui; comisariulu venindu ocupa locul de presedinte; tiene o cuventare cătra alegatori și apoi predă notariulu spre cetire imputernicirea consistorială.

Dupa aceea face verificarea alegatorilor și pasiesce la actulu alegerii chiamandu la votisare pre rendu.

Aclamatiune nu se primesce, ci numai votisare, secreta.

Fie-care alegatoriu predă presedintelui comisariu votulu seu în scrisu și dupa ce s'au adanatu voturile, presedintele le numera, deschide și le cetește cu voce înaltă.

Acei trei individi, cari au întrunitu cele mai multe voturi, se presinta consistoriulu eparchialu, spre a denumi pre unulu dintre ei.

Alesulu, respective denumitul debue se fie barbatu aptu și bine meritatu pre terenulu bisericescu.

§. 54. Noualesulu respective denumitul protopresviteru înainte de a-si începe functiunea se presinta la episcopulu eparchialu spre hirotesia și înzestrare cu singilia, despre tōte acestea se inciintăza protopresviteratu prin unu circulariu archierescu, și noulu protopresviteru intra în activitate.

§. 55. Alegerea membriloru scaunului protopresviteralu, a profesorilor și a invetitorilor pentru școlele tractuali (a protopresviteratului,) se efeptuesce sub presedinti'a protopresviterului.

La alegerea celoru antăiu numiti sunt de a se observă cele prescise în §. 53; iera pentru ocuparea posturilor de profesori și invetitori protopresbiterulu, în întielegere cu comitetulu sinodului protopresbiteralu, escrie concursu. Dupa espirarea terminului concursuale protopresbiterulu asemenea în contielegere cu comitetulu amintitu compune list'a concurentilor și o presenta sinodului, care apoi candeza prin alegere trei barbati calificati pentru carier'a crescerei, în întielesulu legii, și bine meritati pre terenulu scolariu și actele alegerii le subterne consistoriulu respectivu spre denumire.

Art. III.

Comitetulu protopresbiterale.

§. 56. Comitetulu protopresbiterale este aceea corporatiune alăsa din membrii acestuia, care efeptuesce conclosele sinodului, și este chiamata a duce și conduce mai deaprobe afacerile comune ale întregului protopresviteratu, în privinția economico-bisericăscă, scolare și fundatiunale.

§. 57. Membrii acestui comitetu se alegu pe 3 ani prin sinodulu protopresviteralu cu pluralitatea voturilor, și se potu realege.

§. 58. Acestu comitetu consta în protopresviteratele până la 20000 de suflete din 6; ier în celo preste 20000 de suflete din 12 membrii, a căroru un'a tertialitate este din cleru; ier două tertialitati din mireni.

§. 59. Presedintele comitetului este protopresviterulu, respective suplințele lui. —

§. 60. Comitetulu însusi și alege personalulu manipolante.

§. 61. Concludu validu se pōte aduce numai, dēca la pertraptare au luat parte afara de presedinte celu putienu patru și respective optu membri. Cându voturile sunt egali, votulu presedintelui dirima.

§. 62. Comitetulu și tiene de regula siedintiele de patru ori pre anu și adeca: în Ianuariu, Aprile, Iuliu, și Optobre, — ear în casu de urgentia și mai adeseori.

§. 63. Agendele lui sunt acelea în trebile comune a protopresviteratului, cari în trebile, ce se tienu de parochia, sunt ale comitetului parochiale.

Art. IV.

Epitropi'a protopresbiterale.

§. 64. Pentru manipolarea șpeselor, ce se receru spre acoperirea trebuintielor bisericesci și scolari a întregului cercu protopresbiterale că atare, precum și pentru administrarea fundurilor bisericesci și scolari a întregului cercu protopresviterale că atare, precum și pentru administrarea fundurilor bisericesci și scolari, ce s'aru înfiintă pentru întregulu protopresbiteratu, se va asiedia o epitropia protopresviterale pre câte trei ani, și are pentru întregulu cercu protopresviterale acela-si cercu de activitate, ce compete epitropiloru parochiali în afacerile sele.

§. 65. Acolo, unde spre sustienerea unui institutu scolare mai înaltu concura comunele din două său mai multe protopresviterate, alegendu-se din comitecele protopresviteratelor concurente unu co-

mitetu centrale scolare, se va alege prin si din acest-a si o epitropia centrale analoga §-lui 28.
(Va urmă.)

Sabiiu 30 Iunie. Eri se incheia, conformu programei publicate in nrul 49. anulu scolaru 1868/9 in institutul nostru archidieceanu pedagogico-teologicu.

Dupa servitiulu dicescu clericii, apoi corpulu profesoralu si unu frumusiulu publicu de domni si domne se adunara in sal'a cea mare a seminarului. Dlu Directoru Ioanne Hanni'a deschide prin o cuventare scurta festivitatea si dupa aceea indata intoneza chorulu (in cuartetu) unu imnu.

Clericulu anului III. G. Siagău disertéza dupa celu dintăiu imnu asupr'a insemnatătie preotiei. Cuventarea fu lunga, dara bine rostita. Dupa această din urma se mai repetă o piesa chorale o declamatiune si in fine o rugaciune cantata de choru cu multa precisiune si cu multa simtiu. Clericulu anului alu III. I. Marcu rosti cuventulu de despartire si Dlu Directoru cuventulu de incheiere si asiă se finit solemnitatea.

De aru dá ceriulu că acei ce se duc din institutu si intra in viața practica, se depuna sementi'a strinsa in decursulu petrecerei lor aici in pamentu roditoriu carele se aduca rōde dulci pentru tigoritul nostru poporu.

De pe malulu Oltului in 22 Iun. c. v.

Domnule redactoru! Cu durere amu intielesu din „Responsulu“ la atacurile cor. ce se dice dela Pest'a a „Romanului“ din Bucuresti, aperutu in „Telegrafulu Romanu“ nr. 48 alu an. cur., ca ierasi esti silitu a pasi pre terenulu polemiei personalu, care nu ne aduce fructe bune; din contra ura si desbinare togm'a in momentele cele mai critice, cându din tōte părțile inimicii seculari ai natiunei nōstre canta cu tōte mijlocele a ne surpă esistintia nōstra natiunale. Dara dēca tende corespundintele acelu din Bucuresti a-ti petă caracterulu inaintea publiculu si schimonoscesc adevēru, trebuie sa te aperi, de-si numai neplăceri se nascu pentru multi. Incātu se atinge de persōn'a d-tale, te-ai aperutu in acelu responsu cum se cuvine, a-i uitatu in sa a aminti si aceea — modesti'a d-tale in sa n'au conces'o — ca d-ta nu esti numai clericu alu Metropolitulu Siagun'a, ci d-ta esti si teologu de Lipsi'a, de ce contrariulu d-tale nici idea n'are.

Eu in sa că celitoriu si că prenumerantu alu „Tel. Rom.“, nefiindu „cam de voia cam de sila n'ici dascalu nici preotu din eparchi'a Presăntiei Sele“, ci unu laicu, care prin studiele sele si pracs'a sea au ajunsu la atāt'a, de a putē judecă o fōia sēu alt'a, me simtu detoriu a radică si eu cuventu in cestiunea acēst'a, spre a convinge pre corespundintele acelu — ca nu scie ce au scrisu, cându scrie neadeveruri grosolane. —

Nu este dreptu, ca abonatii la acēsta fōia suntu numai dascalii si preotii; dovēda-su eu că prenumerantu, dovēda-su tōte casinele, tōte reuniunile de lectura, la care suntu si românii membrii, si in sa „Telegrafulu“ e fōrte cetilu in casinele acelea, mai cunosc si casine de acelea, unde alte foi romanesce nu-su cetite, decâtu defaimatulu „Telegrafulu“ cu „uscaturile sele.“

Ōre ce va se dica ast'a? ast'a va se dica, ca corespundintele din Bucuresti, cându a scrisu atacurile in contr'a „Telegrafulu“, n'au fostu cetitu de felin „Telegrafulu“, că se pōta judecă, ca ce se scrie in „Telegrafulu“ sēu per ocaziune a datu de unu numeru, in care spre intemplanu n'au fostu polemii politice de a redicată, ci simple inregistrări de eveneminte politice si mai multa lucruri eclesiastice, care pre d-sea că pestanu din Bucuresti nu-lu interesēza si care inaintea d-sele suntu tabula rasa, sēu d-sea că unu omu malitosu pornindu din principiulu ōmeniloru de clică socotesce, ca ori si ce vine dela partid'a contraria, este uscatura, ale d-sele in sa genialități — adeca verducate! —

Mai departe si aceea e minciuna grosolana, ca „Telegrafulu“ — că organu alu Presăntiei Sele — nu pōte fi judecatu decâtu de fōia magiarōn'a! pentru ca eu că prenumerantu de vre-o 10 ani amu cetitu toti numerii „Telegrafulu“ cu tōta atentiunea, si nu amu aflatu in trens'a nici cătu-i negru sub unghia unu atare obiectu pertractatu, care

se deie numai prepusu, ca fōi'a acēst'a e magiarōn'a; de cum-va corespundintele Pestano-Zernesceano-Bucuresceanu nu socotesce, ca dēca cine-va se tie ne de partid'a activității, apoi acelu e magiarōn'u; atunci apoi despre unu atare omu poti dice, ca Dumnedieu l'au orbitu pentru pasivitate a sea intr'atāt'a, incātu nu scie deschilini — că orbulu colōrea de colōre — activitate si pasivitate, unu atare nu merita alt'a, decâtu consemnare! —

Regul'a cea d'antăiu a ori si căru politicu bunu, fia de partid'a activistiloru, fia de partid'a pasivistiloru este a respectă pre contrariulu sēu, care se lupta cu arme oneste pre terenulu publicității contra atacuriloru inimiciloru nōstrii seculari, si nu se cuvine alu face suspiciosu inaintea natiunei sele si alu defaimă inaintea publiculu, ca este magiarōn'u, numai pentru aceea că nu se tie ne de partid'a pasivistiloru. Si eu me tie ne de partid'a pasivistiloru, dara nu m'asiu cuteză a aruncă tina asupr'a acelu, care nu se tie ne de partid'a mea, ci a-siu dice: lasalu se mērga pre calea sea, dāca socotesce, ca-si va ajunge scopulu de a fericī natiunea sea pre calea sea, si eu amblu pre calea mea, dara ambii avēmu unu scopu curatu: de a fericī natiunea nōstra!

Atingetoriu de Escelenti'a Sea Metropolitulu nostru, nu este de lipsa a-lu apară, căci Santi'a Sea este ca romānu bunu asiă de vestitu, asiă de inaltu prin faptele sele incātu nu trebuie sa-lu laudu!

Pāna la revedere adio!

Unu pasivistu.

Romania.

Din diuariulu din Romania „Adunarea nat.“ estragemu urmatorele:

Bucuresci, 12 Iuni 1869.

Convocarea sinodului bisericei romāne este, dupa cătu credem, mai multu unu actu de respectu alu legei in vigore, de cătu pentru ca aru fi de lipsa conlucrarea acelu sinodu. Intru adevēru, mai nu cunoscem se fi pusu in lucrare vre un'a din dispositiunile proiectate ori hotarite in anteriorele sēle sesiuni. Nu cunoscem caus'a din care acēst'a s'au intamplat, dēra o constatāmu cu parere de reu pentru multe bune lucrări sevarsite de Sinodu ce a remasu litera mōrta din caus'a pretensiuniloru patriarhatulu, asiă de multa ascultatu de fōstele guvernamente ale Romaniei? Abiă patru s'au cinci dīle ne despartu de diu'a deschideri Sinodulu; atunci vomu află cari suntu lucrările de care elu are a se ocupă in acēsta ultima sesiune, constituita dupa legea statutulu.

Maria Sea Domnitoriulu, insocitu de d. ministru instructiunei publice, au cercetatu esamenele mai multoru scoli, si intre acestea cu deosebita atentiune M. S. a demnatu se onoreze pre ale scōlei de comērciu, ale Seminarului si ale scōlei centrale de fete, ca si cându aru fi voitu Mari'a Sea se arate inca odata importanti'a comērciulu, a clerulu si a familie, si marele loru rol in regenerarea nōstra natiunale. Numai din caus'a plecării la tabera Mari'a Sea n'a pututu Dumineca 22 Iunie se neoreze si esamenele scōlei create de Maria Sea, acea normale de institutori care va fi in curendu pentru instructiunea sateloru nōstre, ceea ce alta data fu pentru instructiunea natiunale scōl'a lui Lazaru.

Varietăți.

*** Invitatiune la serbarea Jubileului academiei reg. ung. de dreptu in Sabiiu.

Colegiulu profesoralu alu academiei reg. ung. de dreptu in Sabiiu are onōrea de a invită pre toti actualii si fostii ascultatori, precum si pre toti amicii acestui institutu la participarea festivității, ce se va tie ne in 31 Iuliu 1869 cal. n. cu adaugerea, ca dupa programulu „comitetulu centralu pentru adunările, serbările si petrecerile sociali cu ocaziunea dileloru de reuniuni in Sabiiu incepēdu din 29 Iuliu pāna in 7 Augustu 1869“ festivitatea se va tie ne in modulu urmatōriu:

1. In 30 Iuliu sēr'a o salutare amicale a participatoriloru in gradin'a otelulu: „La regele Ungariei“ in Iosefstadt.
2. In 31 Iuliu la 10 ōre inaintea de amēdi tie nerea festivității in sal'a la otelulu „Imperatulu romaniloru“.

3. In 31 Iuliu la 2 ōre dupa amēdi banchetu in pavilionulu de festivitate.

4. In 31 Iuliu sēr'a comersulu din partea studentiloru.

Sabiiu, 8 Iuliu 1869.

Colegiulu profesoralu alu academiei reg. ung. de dreptu.

*** Fōi'a oficiala face cunoscutu ca conformu art. de lege XII. §. 6. au de a se institui 82 bataliuni de garde (honved) respective 328 de companii (§. 9). Dupa §§. 14 si 15 ai statutulu gardei sergentii (straja-mesterii) cercuali, in aplicatiune stabile, suntu obligati a intretienē comunicatiunea oficiala intre comand'a batalioniloru si intre gardisti. Agendele lor se estindu asupr'a afaceriloru statulu, regulării si evidentiei unei companie. In acestu servitiu se primescu persōne apte de unu asfelu de postu; preferintia au inse acei ce au servitu 12 ani in armat'a comuna de linia si inca cu distinctiune. In cei cinci ani dintăiu capeta numai diurne de căte unu florinu pre di prelunga locuinta, vestimente si incalditu, iēr'n'a, si unu pausiale de 3 fl. pre luna. Are si unu gregariu că ajutoriu la lucrurile scripturistice. Dupa cinci ani capeta lēfa si are dreptu de pensiune.

Cu suplici instruite respectivii se voru adresă la comānde districtuali din Pest'a, Bud'a, Pojonu, Casiovi'a, Clusiu si Agram; dēca se pōte se voru presentă in persōn'a. In suplica trebuie sa se amintēscă si tempulu, cându respectivulu e gat'a sa intre in servitiu.

*** Provocare in caus'a espositiunei generale proiectate in Pest'a. Nesuintiele progresulu presentu, ce se manifestēza pre tōte terenele productiunei interne a produsu o idee, d'a se tie nea in Pest'a o espositiune generale, care idee regimulu ungurescu o a primitu cu energia. Condusu de dorintia a inaintă realizarea ei, a provocatu pre comitetulu subscrisu a-si face pregatirile necesarie.

Pentru d'a câstigă in privintia estinderei espositiunei panetele principale necesarie, provocāmu pre toti acei, cari voiescu a participă la interpretarea patriotica proiectata de producte economice, industriale si artificioses — a se dechiară in scrisu alaturandu numele si locuintia (adres'a acurata resp. post'a ultima) pāna in 31 Iuliu:

1. Cespetii de obiecte cugeta d'a espune.

2. Cespatiu aru potea se ocupe la aceea espositiune.

Dechiaratiunile, cari pentru anuntatori nu suntu obligatōre, ci servescu numai spre orientarea premergātōre suntu a se adresă: Cātra comitetulu provisoriu alu espositiunei din Pest'a (localulu vechiu de teatru, buroulu reuniunei industriale din tiera.)

Suntēmu convinsi, ca ide'a espositiunei va află resunetu in tōte părțile si fiecare economu, industriasiu, meseriasiu si artistu cu unu cuventu totu lucratoriulu la binele natiunale se va simti impintenatu a-si dá concursulu sēu posibilu. Sperāmu deci, ca fiecare va grabi a coresponde provocării nōstre, punēdu-se prin aceea in positiune, bā dupa o preparare repede si perfecta a lucrārilor premergātōre se potēmu pasi mai curendu la realizare in sa-si.

Pest'a in 8 Iuliu 1869.

Comitetulu provisoriu alu espositiunei compusu din delegati dela reuniunea industriale a terei, dela reuniunea agricola a terei si dela renniunea arteloru libere.

12=2

Concursu.

La scōl'a populara gr. or. din Orestia e de lipsa unu invetiatoriu de clas'a I, cu urmatorele emoluminte:

- a) unu salariu anualu de 100 fl.;
- b) cuartiru naturale;
- c) trei stāngini de lemne din cari are a incald si clas'a sea;

Doritorii de a ocupă acestu postu au de a-si tramite pāna la 1 Augustu cal. nou suplicele lor documentate, la comitetulu parochialu in locu. —

Cādu respectivulu invetiatoriu va fi demnu a putē invetiă pre scolari cantările in choru, va avē afara de numitulu salariu 50 fl. v. a.

Din comitetulu bisericescu gr. or. din Orestia.

Nicolau Barbu,
presied. comitetulu.

§. 162. Alegerea asesoriloru pentru fia-care senatu se efeptue prin congresulu nationalu bisericescu, dupa modalitatile prescrie in §. 116 si pre tempulu normatu acolo pentru alegerea asesoriloru dela consistoriele eparchiali.

Pentru senatulu strinsu bisericescu se alegu sie-se asesori toti din cleru; iera pentru senatulu scolaru si epitropescu asemenea cate siese, inse din o tertialitate din cleru si din doue tertialitati din mireni.

Piedecile din rudenia si cuscrie prevedute in §. 112. suntu de a se observá si la acestu consistoriu.

§. 163. Consistoriulu metropolitanu (senatulu bisericescu) va avé si unu defensoru matrimoniale.

Unu secretariu si personalu corespundietoriu de manipuliune va implini agendele notariali si scripturistice in tote trei senatele.

In fine unu fiscalu, care totu deodata póte fi si defensoru matrimoniale.

§. 164. Secretariulu si fiscalulu se alegu prin Consistoriulu metropolitanu in siedintia plenaria cu majoritatea absoluta de voturi a membriloru presinti din tote trei senatele: iera defensorele matrimoniale precum si personalulu de manipuliune se denumesc prin metropolitulu.

§. 165. Dispusetiunile stabilite in §. 150 au valóre si in privintia personalulu acestui consistoriu.

§. 166. Agendele senatulu strinsu bisericescu suntu: a decide finalmente causele apelabili si apelate.

§. 167. Chiamarea senatulu scolaru este conducerea trebiloru scolaru comune ale intregiei provincie metropolitane, precum si sustinerea unitatii si a uniformitatii pentru institutele scolaru confessionali din Metropolia, si in fine deciderea finale a causelor disciplinari a profesoriloru si invatatoriloru, apelate dela senatulu scolaru a consistoriulu eparchiale.

§. 168. Chiamarea senatulu epitropescu este a administrá acele fonduri, care suntu ale metropoliei cá atare.

Cele prescrie pentru senatulu epitropescu eparchiale servescu de norma si pentru acestu senatu.

§. 169. Fie-care senatu aduce decisiunile sele cu majoritate de voturi, in senatulu strensu bisericescu in presintia celu pucinu de siese membrii; ier' in celelalte doue senale celu putienu de cátra patru membrii afara de presiedinte.

§. 170. Siedintia plenaria a consistoriulu metropolitanu consta din toti membrii deosebiteloru senale, precátu acesti'a din absintia séu alta cauza nu ar' fi impedeati a participá la ea.

Consistoriulu plenariu efeptue alegerea secretariulu si a fiscalulu, si dispune cele de lipsa in privintia conchemárei congresulu nationalu bisericescu, si a alegeriloru de deputati pentru acel'a-si.

Art. III.

Sinodulu episcopescu.

§. 171. Sinodulu episcopescu este aceea adunare de episcopi sub presiedintia metropolitulu, unde se tractéza obiectele bisericesci spirituale, dogmatice si simbolice.

§. 172. Metropolitulu e datoriu a conchier' má sinodulu episcopescu in totu anulu odata; ier' episcopi suntu dátori a participá la acést'a.

§. 173. Pentru validitatea concluseloru sinodulu episcopescu se recere, cá se fie convocatu prin Metropolitulu, si se participe la densulu episcopi sufragani.

§. 174. Agendele sinodulu episcopescu suntu: 1. a supune esamenulu canonicu pe celu alesu de episcopu prin sinodulu eparchialu.

2. a tractá or' si ce intrebare dogmatica, sacramentale si rituale, si a o deslegá in intielesulu canóneloru positive.

3. a tiené consultári si a aduce otariri asupra religiositatii si moralulu clerulu si poporulu credinciosu din metropolia.

4. a se consultá asupra instituteloru de teologia si pedagogia spre innaintarea scopulu loru si a sciintieloru predánde in ele.

5. a se consultá asupra cualificatiunef, ce se cere dela cei ce se pregatescu spre treapt'a preotiasca si invatatorésca, si despre acést'a a refere si congresulu nationalu bisericescu, ca cele de lipsa in lini'a acést'a sa se faca cu aprobarea armonica a ierarhiei si a poporulu credinciosu,

6. A privilegiá pentru autonomi'a biserice si a o apará in contra ori cároru incercári, ce voru instremtorá pacea si santién'a biserice.

Apendice finale.

§. 175. Limb'a oficiósa in tote trebile bisericesci, scolaru si fundationali atátu in laontru cátu si in afara pre lánge sustinerea integritatii ordinatiuniloru respective a § 9 din articolulu 9 de lege 1868 asemenea a art. de lege 44 din 1868 este cea romána.

§. 176. Acestu statutu organicu dupa publicarea lui formalá intra numai decátu in vigóre.

Concediendu ministrulu nostru efectuarea acestoru decisiuni, este voi'a nóstra deosebita, cá cu privintia la afacerea biserice greco-orientale, dreptulu de préinalt'a supraveghiare, Nóue competinte, sa se pastreze in mesura deplina, asemenea sa se sustiena in integritatea sea dreptulu legislatiunei comune alu instructiunei publice.

Datusau in Schönbrunn anulu omiia-optusate si sedieci si nóue, lun'a lui Maiu douedieci si optu de dile.

Franciscu Iosifu m p.

(L. S.)

B. Iosifu E ö t v ö s m. p.

Varietáti.

* * * Perderea unui Piroscáf. — „Valietta“ vaporu englisescu cu elice care venea dela Anvers'a la Galatz, incarcatu cu raille destinate pentru cáile nóstre, ferate, in nóptea de 13 ale curentei suindu fluviulu s'au intelnitu — pucinu inainte de a adunje la Reni, — cu vaporulu austriacu „Giurgevo din compania Danubiana, care deschidea in josu cu o cargesóna cu produse pro cari le ducea dela Braila la Sulina. — Erá 10 óre trecute, ambele batele s'au lovit si ciocnirea a fostu asiá de violenta in cátu vasulu a disparutu indatu afundatu in rlu si cu densulu si unu june matrosu;

ast-feliu in carea a fostu i momentu. Valórea vasulu erá aprópe de 16. mii funti st-rlingo si incarcatura se dice asemenea de mai multe mii. Vaporulu austriacu si cargesón'a sea asemenea a s'feritu multu; déra ce diferentia cu englesulu si incarcator'a loi cându unulu si altulu suntu cu totulu perduti! . . .

Nu putemu intielege cum intr'o nópte calma, sub unu ceru frumosu, cu lumina clara a unei lune pline, intr'unu locu destulu de largu alu acelui mai mare fluvio din Europ'a, doua vase avendu la dispoziitiunea loru machine de vaporu, cari dau avantagiulu de a putea dupa vointia fortia si retiene cursulu, avansându oprindu, si chiaru retragendu-se indaraptu; nu putemu intielege, dicemu, cum cu tote acestea, a pututu fi o ciocnire: negresita trebuie se admitemu ca au fostu mare neglentiá de ambe párti. Se dice ca marturi impartiali, asiguré ca austriaculu nu aru fi avutu fanalele de colóre la drépt'a si la stáng'a, precum trebnece se póte vapórele care voiagiaza, — ci numai unulu singuru cu lumina alba asupr'a matului (catargulu celu mare), — ca vapóre cu ancore, ce aru fi indusu in eróre pre englesu. — Déca acés'a va fi fostu asiá, nu este dificile d'a judecá cine are greusiala; iusa asta circumstantia nefiindu inca constatata, trebuie sa ne marginimu pentru astadi numai d'a regretá multu acestu faptu.

Procesulu de desnandare are a fi intentatu dilele acestea de cátre englesi contra austriaciloru la consulatulu acestei din urma natiuni. — Faptulu provocându pré multu atentiunea publiculu din Galatz si Braila, vomu reveni asupr'a subiectulu pentru a satisface just'a curiositate a lectoriloru nostri, cari nu suntu nici cum in stare d'a cunósce cu esactitate marsi'a acestui procesu, unulu din cele mai interesante care urméza a se tractá inaintea unui tribunalu consularu la Galatz. „Ad. nat.“

12=2

Concursu.

La scól'a populara gr. or. din Orestia e de lipsa unu invetiatoriu de clas'a I, cu urmatórele emoluminte:

- a) unu salariu anualu de 100 fl.;
- b) quartiru naturale;
- c) trei stángini de lemne din cari are a incaldi si clas'a sea;

Doritorii de a ocupá acestu postu au de a-si tramite pâna la 1 Augustu cal. nou suplicele lor documentate, la comitetulu parochialu in locu. —

Cându respectivulu invetiatoriu va fi demnu a puté invetiá pre scolaru cantárele in choru, va avé afara de numitulu salariu 50 fl. v. a.

Din comitetulu bisericescu gr. or. din Orestia.

Nicolau Barbu,
presied. comitetulu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 5/17 Iulia 1869.

Metalicele 5%	63 20	Act. de creditu	296 90
Imprumut. nat. 5%	71 65	Argentulu	121 90
Actiile de banca	755	Galbinulu	5 92